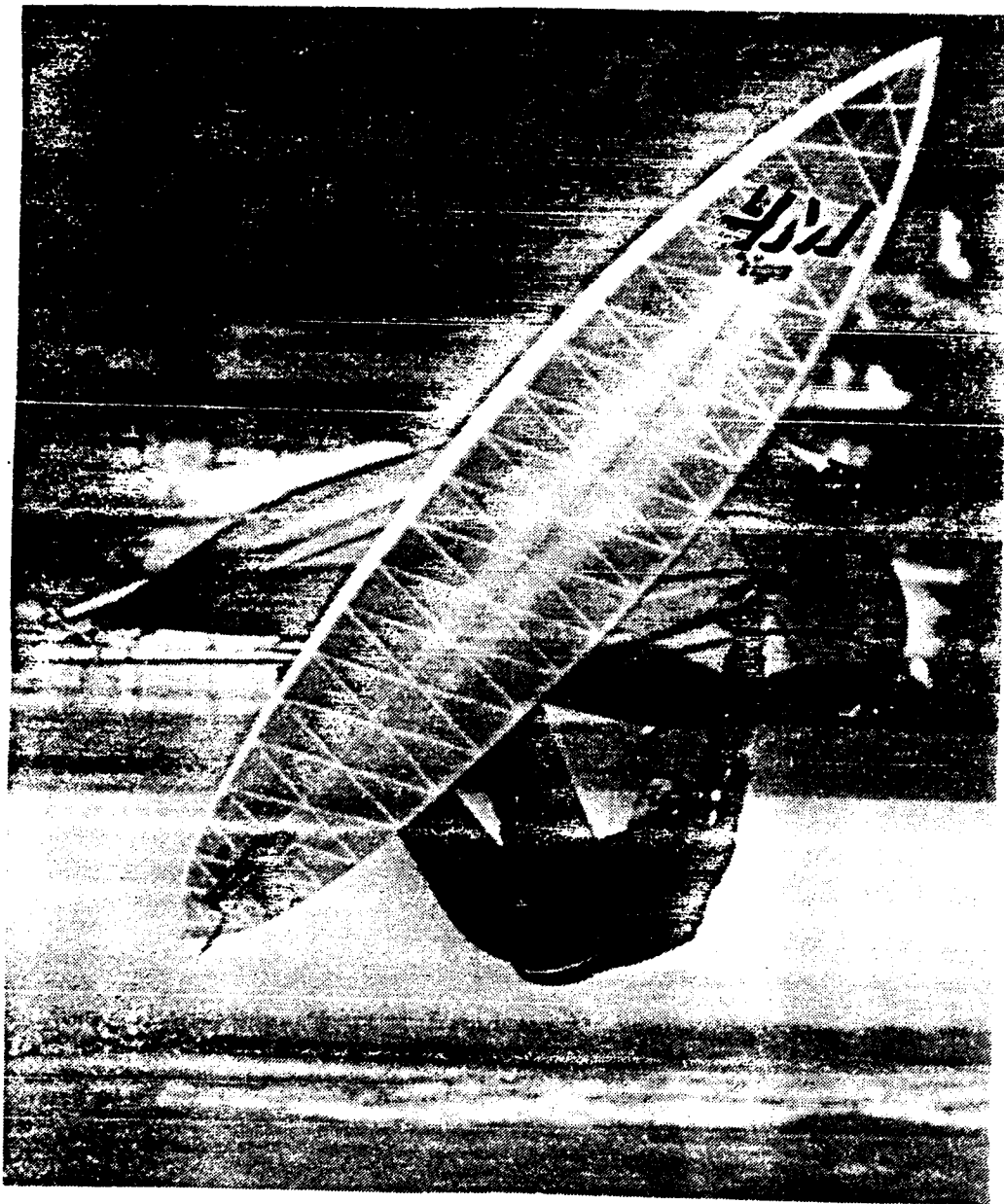

ВІТРОПЛАВАННЯ

Чорноморська Праця
ст. пл. Марко Пенцук
осінь 1986

Найновіша ділянка морського пластування почалася 1969-го року у Каліфорнії. Джек Дрейк і Гойл Швайцер з'єднали спорт Вітрильництва і "surfing". Нині існує багато різних фірм які виробляють ці дошки. Цей спорт став такий популярний по цілому світі, що він найшвидше із усіх спортив розвивається.

Для нас, найбільша проблема є брак офіційної термінології в українській мові в цьому спорті. Оригінально цей спорт був базований на назві першої фірми "Windsurfer". В Українській мові нема дієслова на поняття "to surf" і не можна його точно перекласти.

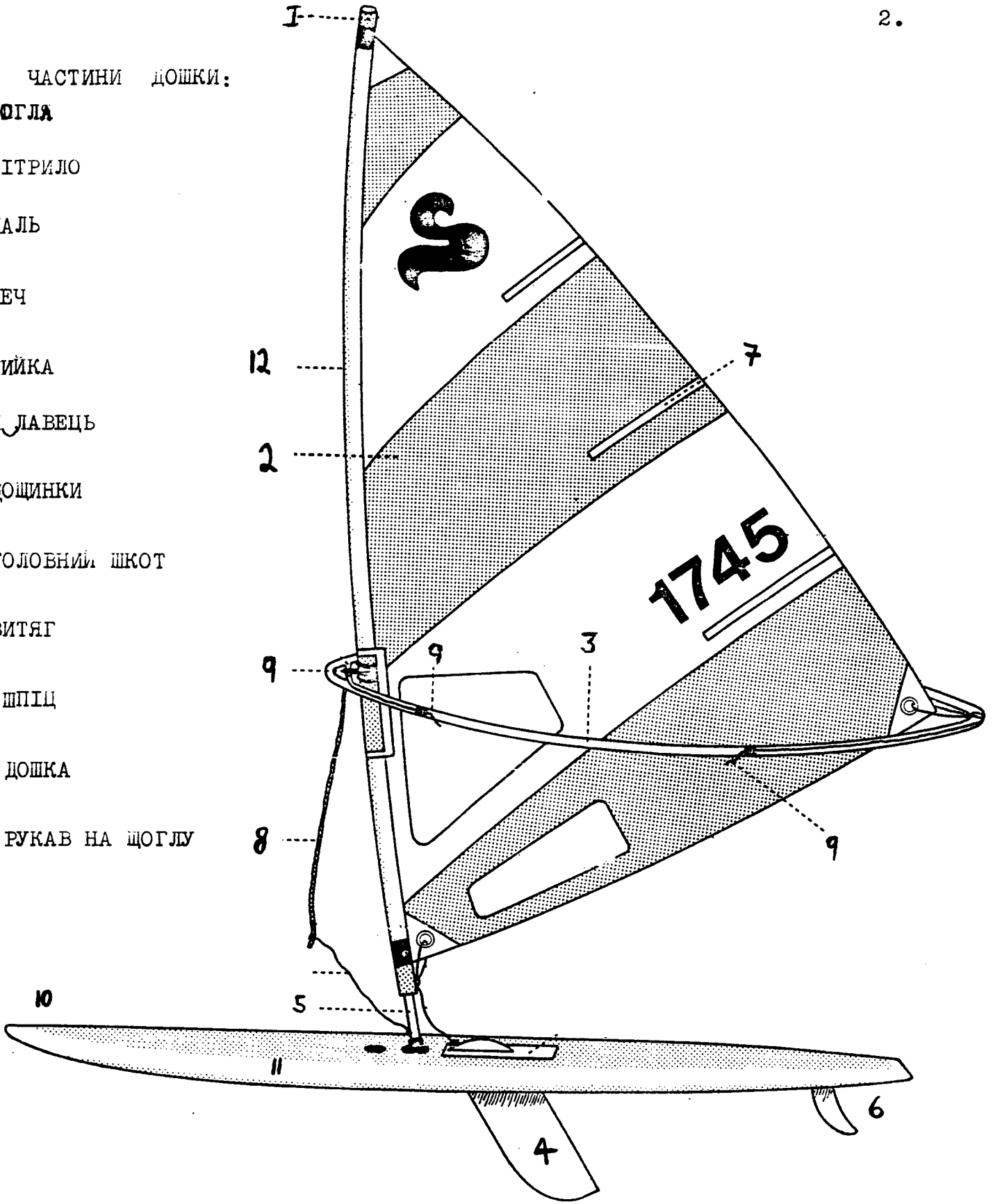
Сучасна офіційна назва є "board sailing" - дошкове вітрильництво? На наших морських таборах назва "ВІТРОПЛАВАННЯ" була уживана і моя праця буде назву цю уживати.

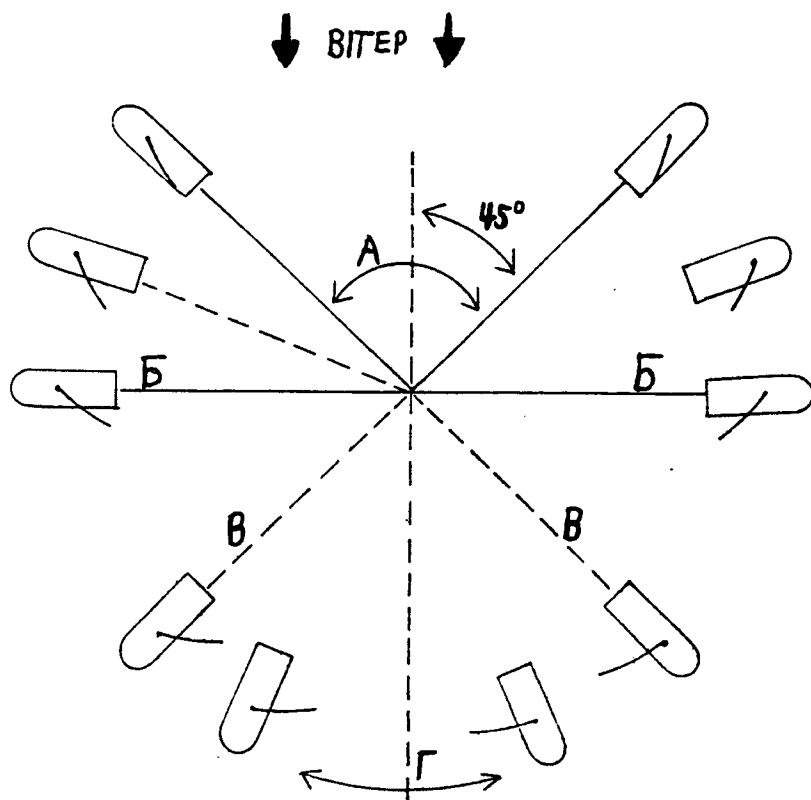
Друга проблема є брак українських слів на технічні фрази. Я буду старатися перекладати деякі фрази, а описувати другі.

ЧАСТИНИ ДОШКИ:

- I) ЩОГЛЯ
- II) ДОШКА
- 1) ВІТРИЛО
- 2) ПАЛЬ
- 3) МЕЧ
- 4) ШИЙКА
- 5) ПЛАВЕЦЬ
- 6) ДОЩИНКИ
- 7) ГОЛОВНИЙ ШКОТ
- 8) ВІТЯГ
- 9) ШПИЦ
- 10) РУКАВ НА ЩОГЛУ

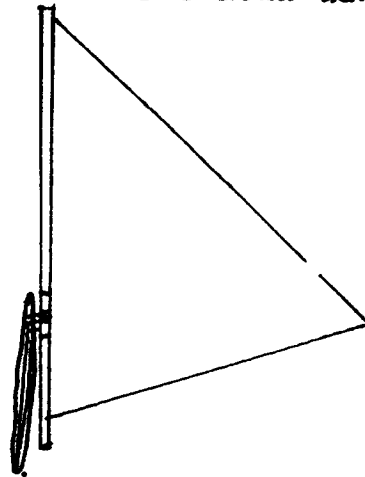

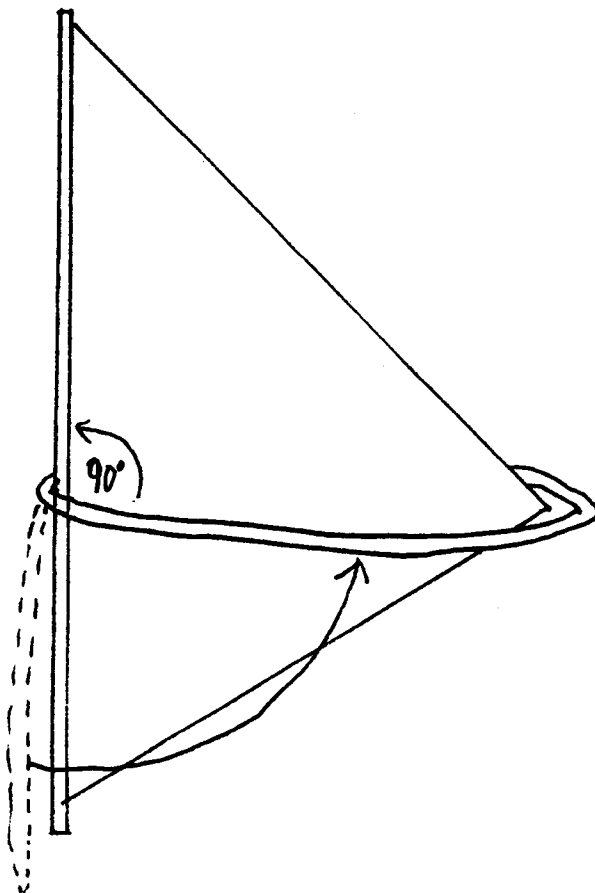
У вітроплаванню, напрям плавби є релятивний до вітру, тобто можна плисти близько до вітру, А, поперек до вітру, Б, далеко від вітру, В, або із вітром, Г, так як на вітрильнику, дошка не може плисти ближче ніж 45° до вітру.

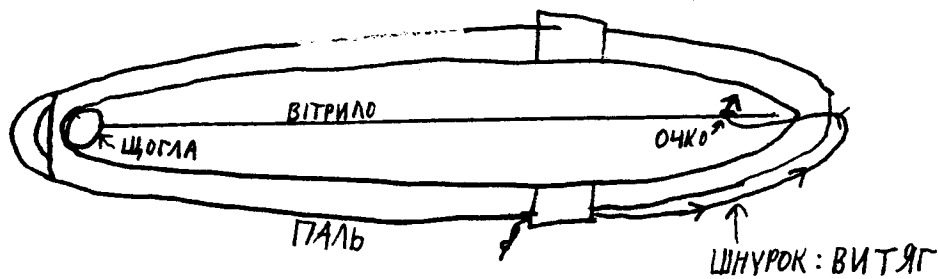
ПІДГОТОВКА ДО ВІДПЛИВУ:

- 1/ Запхати щоглу в рукав на вітрилі і привязати шнурок від долини вітрила до шийки, щоби нашпанувати вітрило на височину
- 2/ Привязати пал ь до щогли шнурком, який називається "витяг".
Кожний рід дошки має інше вязання і фірми подають точні інструкції з їхньою дошкою. Взагалі треба пал ь привязати дуже тісно до щогли. Це можна зробити найлегше коли пал ь є привязаний паралельно до щогли.

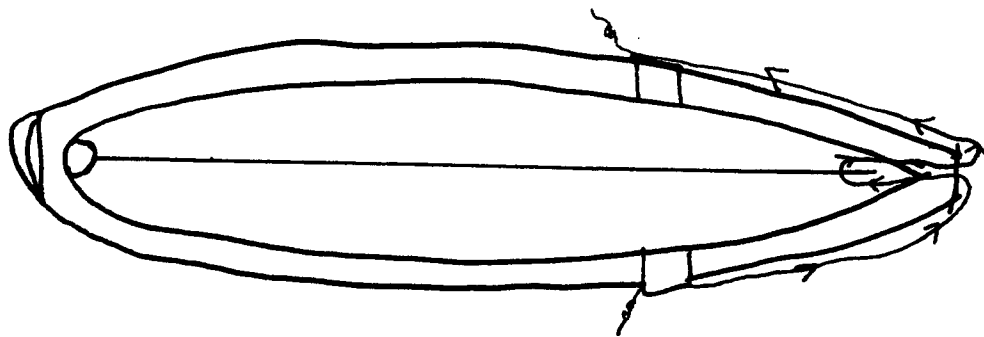
- 3/ Щоби привязати вітрило до пал ь, треба пал ь поставити 90° до щогли, і це натягне гудз між щоглою і пал ь.

ВИД З ВЕРХА

До паля треба прив'язати шнурок (витяг) і пересилити через кінець паля та очка на кінці вітрила. Витяг знову пересилити через кінець паля і тісно прив'язати по середині паля, до тої міри, щоби натягнути вітрило на довжінь.

ВИД З ВЕРХА

4/ Запхати шийку в дошку

5/ Спустити дошку до води

6/ Запхати меч і наставити напрям плавби.

Перед плавбою треба перевірити наступне:

- 1) Випливати лише коли вітер віє до берега, або поперек берега, а не коли віє вітер із берега. Це є найважніша передумова, бо вітер із берега може дошку винести далеко від берега.
- 2) Початківці повинні випливати коли є легенькій вітер і спокійні хвилі води.
- 3) Плисти тоді коли є тепла вода і повітря, або вбиратися у "wetsuit".
- 4) Ратівничий пояс або упряж є конечний.

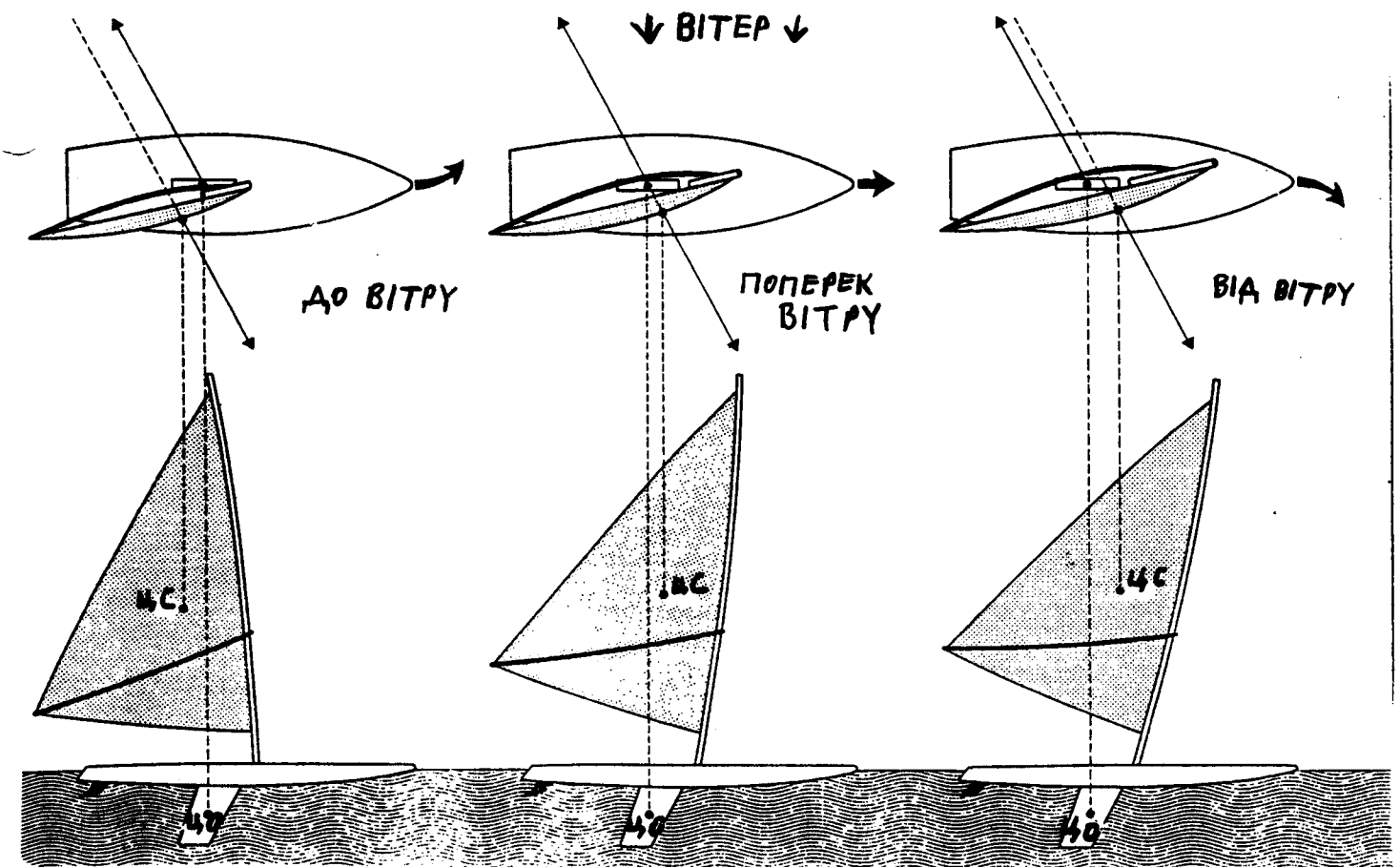
ТЕОРІЯ ПЛАВБИ.

Напря́м дошки наставляється вітрилом; коли вітрило схилене до переду - дошка крутиться від вітру;

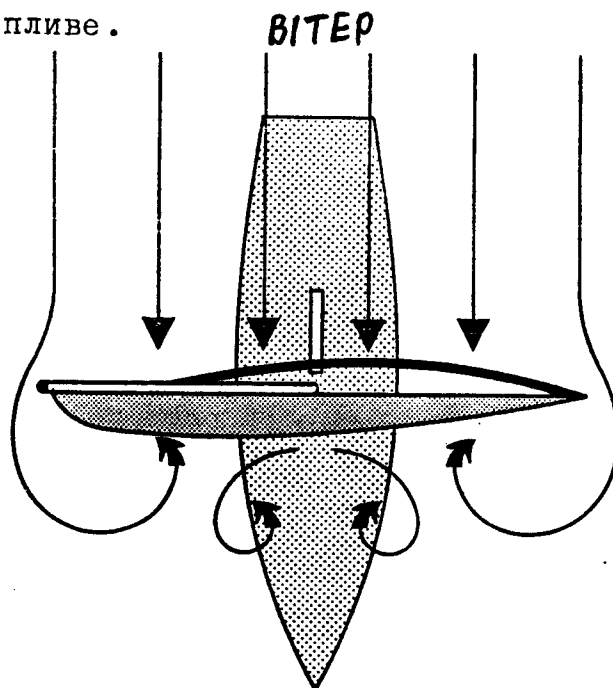
Коли вітрило схилене до заду - дошка крутиться до вітру.

Меч є центр опору (Ц.О.) і грає роль вісь обертання "pivot".

Коли центр сили (Ц.С.) є перед Ц.О., момент скручування "torque" є створене і крутить дошку від вітру. В цей спосіб, вітрило схилене поза Ц.О., крутить зад дошки і пливе ближче до вітру.

Плавбу з вітром легко пояснити: вітер віє у вітрило і його пхає - і тому дошка пливе.

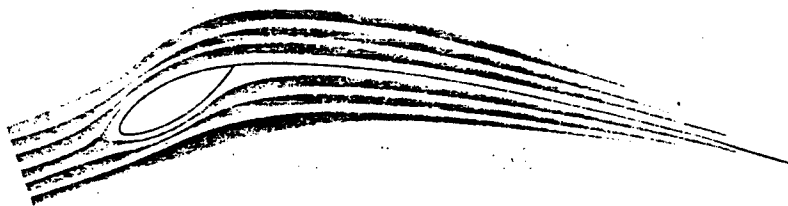

Плавба до вітру полягає на аеродинамічному принципі.

Вітрило можна порівняти до крил на літаку. Крила на літаках є збудовані, щоб повітр'я швидше переходило з одного боку крила, верхньої частини, і ця аеродинамічна сила дає літакові "ліфт"

Цей принцип уживають коли шикють вітрила:

повітр'я швидше переходить на боці вітрила котре є дальше від вітру.

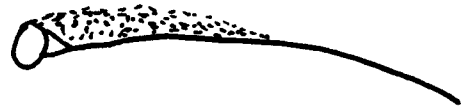

Це творить силу яка також дає "ліфт", але тому, що вітрило є наставлене інакше як крило, сила прямує до переду.

Найновіші вітрила мають спеціальні дощинки, котрі поліпшують профілю вітрила до тої міри, що вітер переходить без опору з одного боку.

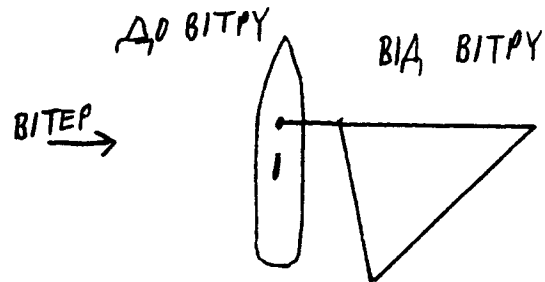
НОВЕ

СТАРЕ

ПЕРШІ КРОКИ.

- 1/ Дошка повинна бути 90° до вітру з вітрилом у воду від вітру до дошки.

- 2/ Вилізти на дошку і знайти собі вигідну та стабільну позицію, тобто стати одною ногою перед шийкою, а другою поза мечем.
- 3/ Витягнути вітрило із води головним шкотом, поки вітрило цілком вийде з води.
- 4/ Тримаючи головний шкот рукою яка є найбільше до заду дошки, зловити палі передною рукою коло щогли.

5/ Задною рукою паль зловити на віддаль ширини рамен.

Ви тепер тримаєте паль двома руками.

6/ Схилити вітрило в напрямі шпiца дошки і до себе притягнути

вітрило задною рукою щоби вітер наповнив вітрило.

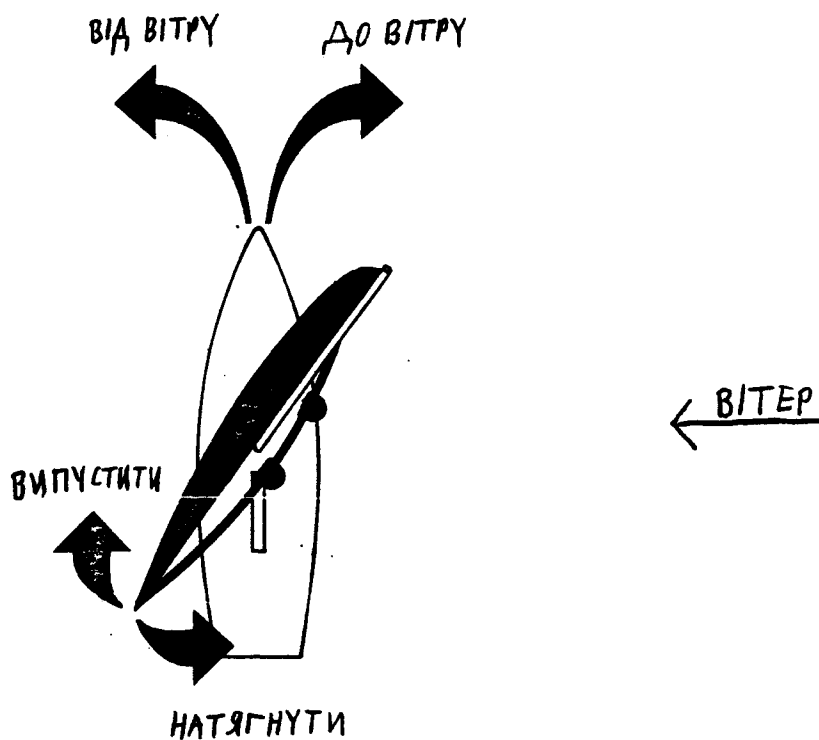
Керування дошки полягає на позиції вітрила.

Коли вітрило схилене до шпiца дошки, дошка відвертає від вітру.

Коли вітрило схилене до заду, дошка прямує до вітру.

Щоби плисти до вітру, треба вітрило натягнути.

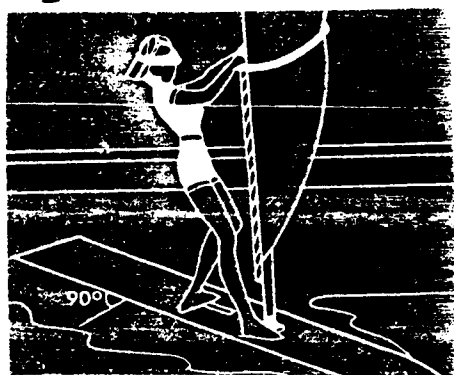
Щоби плисти від вітру, треба вітрило випустити.

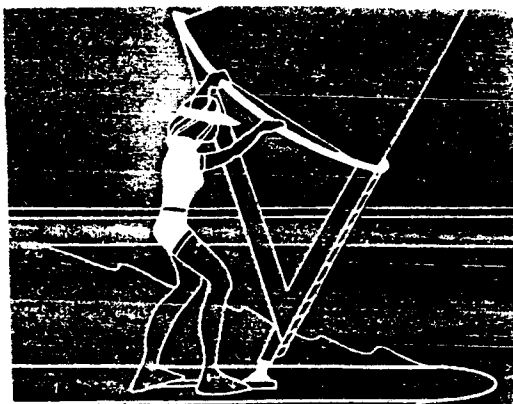
ПЛАВБА З ВІТРОМ

1/ Плавба 90° до вітру

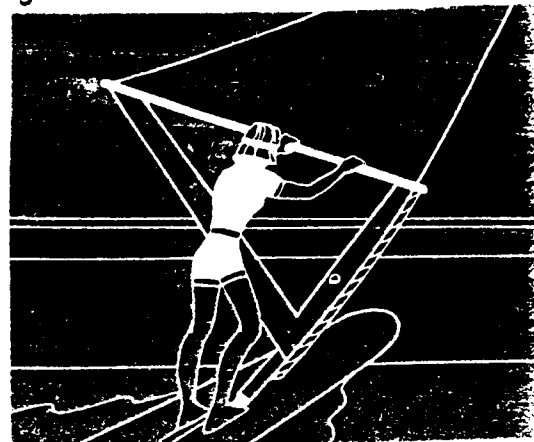
2/ Схилити вітрило до шпика і трохи випустити вітрило.

3/ Плавба із вітром (180°), вітрило є 90° до вітру. Ноги поставити з обох боків меча, пал'є є горизонтальний перед собою. 2

Обертати до ВІТРУ

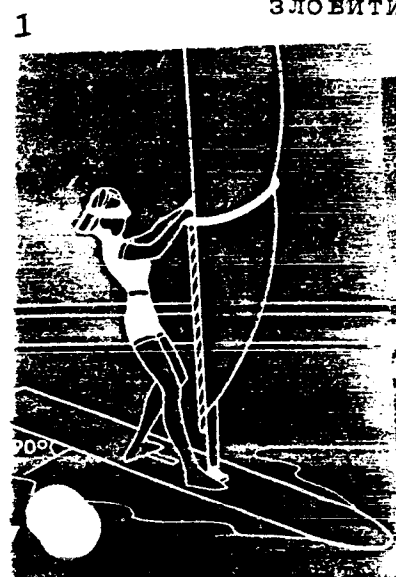

ВІТЕР

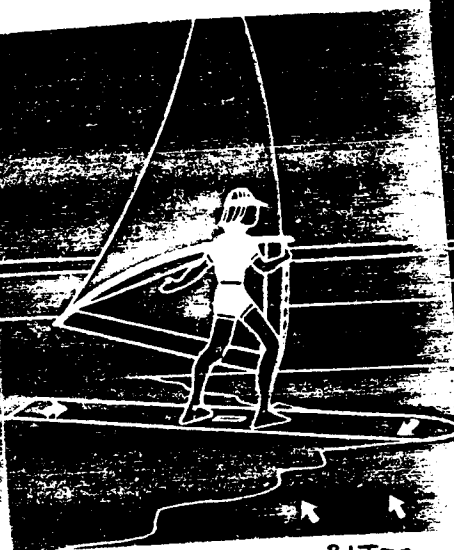
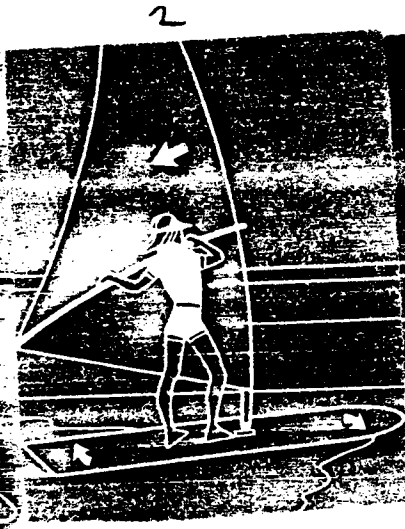
1/ Плавба 90° до вітру

2/ Схилити вітрило до заду і натягнути вітрило

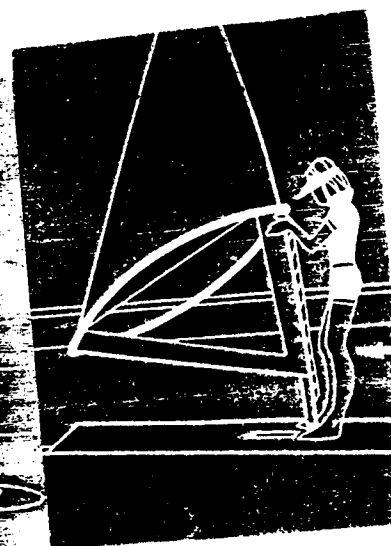
3/ Коли дошка прямує до вітру і вітрило хвилюється зловити треба головний шкот

ВІТЕР

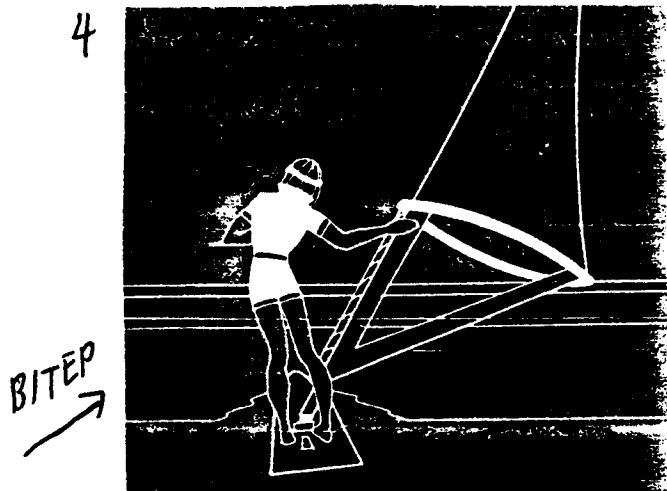

ВІТЕР

4/ Пустити палець, тримаючи головний шкот і обійти довкола щогли на другий бік вітрила.

5/ Перейти ті ПЕРШІ кроки, щоби знову почати плисти.

ОБЕРТАТИ від вітру

1/ Плавби 90° до вітру

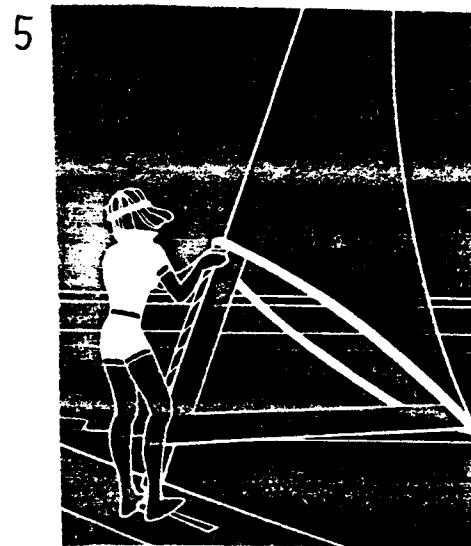
2/ Схилити вітрило до шпіца і випустити вітрило поки дошка буде 180° з вітром

3/ Пустити палець передною рукою, ~~зловити~~ і зловити щоглу

4/ Пустити палець задною рукою, щоби зад вітрила перейшов на другий бік дошки.

5/ Зловити щоглу двома руками і схилити щоглу до шпіца.

6/ Повторити перші кроки.

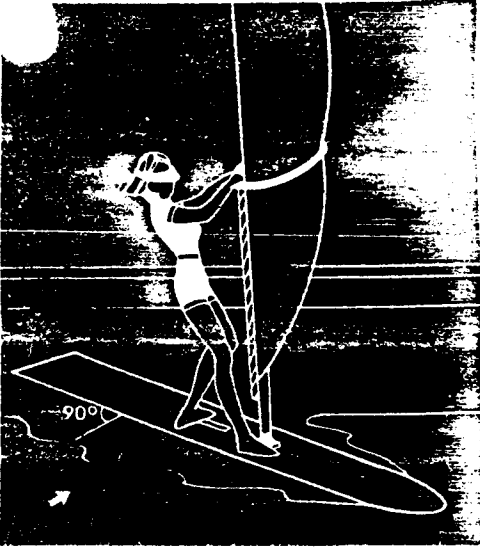

ВІТЕР →

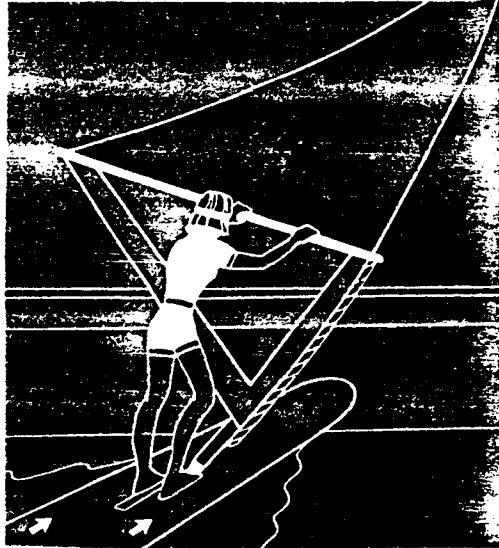
I

2

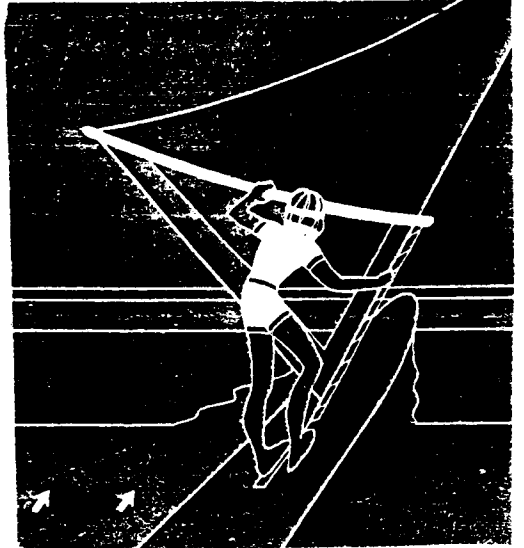
3-6

ВІТЕР

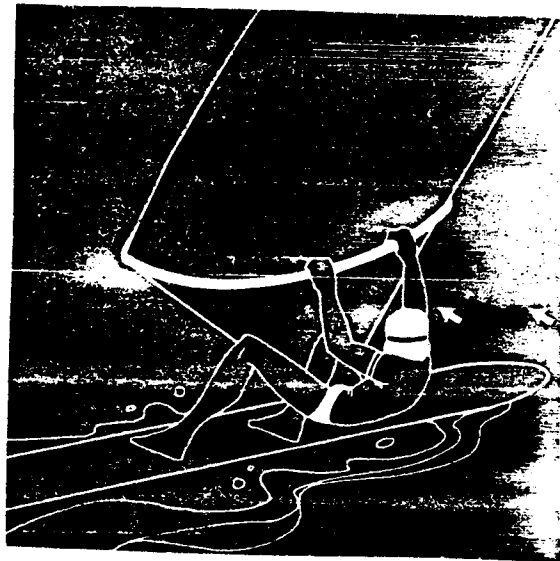
ВІТЕР

ВІТЕР

ПЛАВБА У СИЛЬНОМУ ВІТРІ.

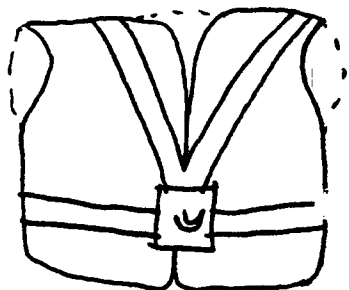
Коли вітер сильно віє, треба трохи змінити позицію ніг і тіла на дошці. Ви відчуєте як вітер вас буде перехиляти. Тому треба зігнути коліна і вихилитися плечима над водою. Також треба посунути ноги далі до заду на дошці й руки на палі.

ВІТЕР

Сильний вітер дуже скоро вимучує моряка і щоби продовжити плавбу, можна вживати упряж.

Упряж подібний до ратівничого пояса із гачком.

Треба прив'язати шнурок до паля на ширину рамен. Тоді можна пересилити шнурок на гачок підчас плавби і вживати вагу моряка супроти сили вітру, а руки вживати лише на малі поправки вітрила.

Коли вітер дуже сильно віє, дошка перехиляється боком, бо меч часто творить забагато опору до води і починає плисти на поверхні води. У таких обставинах, уживається менший меч.

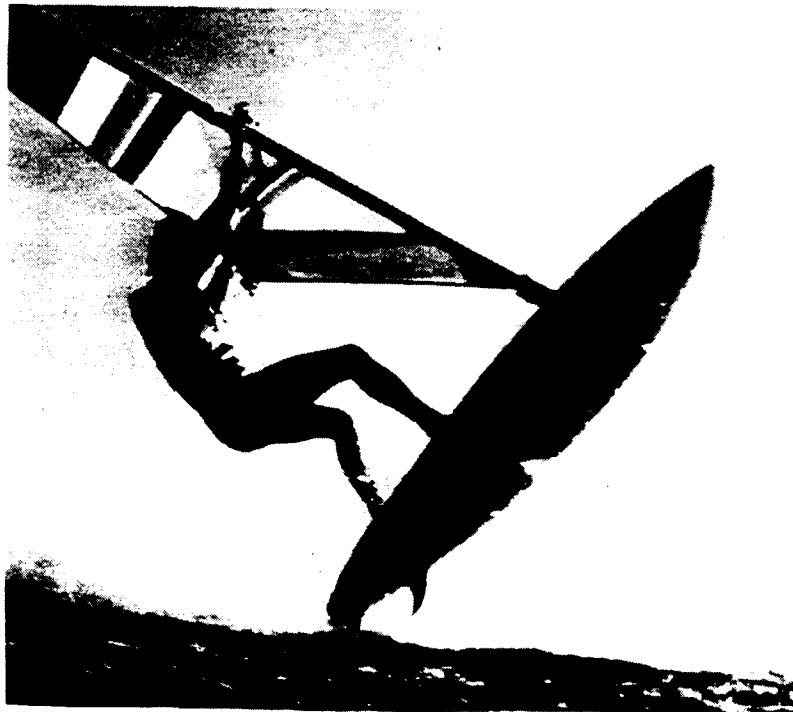
ПЛАВБА У ВИСОКИХ ХВИЛЯХ.

Коли вітер віє і є високі хвилі, можливість існує, щоби скочити дошкою з хвилі у повітря. Ідеальні кондиції існують коли вітер віє 90° до хвиль бо можна швидко плисти на хвилю і з неї скочити.

Це є найлегше зробити на дошці котра має паси на ноги котрі тримають моряка до дошки у повітря.

Коли дошка наближається до хвилі, схиліть тіло до заду дошки. На чубку хвилі, схиліть вітрило до переду і піднесіть передну ногу. Плоский спід дошки іде до вітру і це запевняє лет.

У повітря, вітрило тримати натягнене немов парашут. Коли дошка сідає назад до води, задня нога повинна бути рівна, щоби дошка задом перше сіла у воду.

ШТУКИ

На дошці можна не тільки плисти від пункту до пункту, але також можна виробляти різні штуки:

- 1) Плисти на боці вітрила від вітру з плечима до вітру.
- 2) Плисти з оберненим вітрилом, тобто зад до переду.
- 3) Округлити вітрило 360° підчас плавби.
- 4) Дошкою плисти шпіцом до заду.
- 5) Стояти на дошці між палем і вітрилом.
- 6) Пірует зробити підчас плавби.
- 7) "wheelie" - стояти зі заду дошки коли напрям є із вітром,
щоб шпіц вийшов понад верх води.
- 8) Плисти стоячи на боці дошки, тобто дошка є вертикально до води.
- 9) Триматися за пал, а голову замочити підчас плавби.
- 10) Робити штуки, дві особи на одній дошці.

ПОСТУП У СПОРТІ

Перші дошки були приблизно 12 стіп у довжині і були дуже стабільні. Хоч такий рід дошки є ідеальний для початківців, ці великі дошки помало крутять і досить помало пливуть, навіть у великих вітрах. Тому нові дошки були збудовані такі, що дуже швидко пливуть і легко їх можна крутити. Ці дошки є для вмілих моряків і є дуже нестабільні, до тої міри що деякі тонуть коли на них стати.

Ці малі дошки є збудовані за специфікаціями моряка.

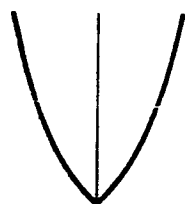
Треба брати під увагу три аспекти:

зад дошки, тобто рід "хвоста";

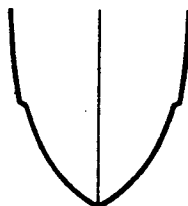
ширину дошки; і

довжину дошки.

Хвости: два головні роди хвостів існують:

Pintail

Winger

"Wingers" помагають крутити дошку у високі швидкості бо вони грають роль плавця, даючи контролю.

"Pintail" дошки скорше пливуть але треба сильного вітру і вміти на них плисти.

Подаю стандартні розміри:

сила вітру (вузли)	довжина	ширина (12" від хвоста)
10 - 18	9'6" - 10'	13" - 14"
19 - 30	9' - 9'4"	12"

Загально, чим менша дошка, тим тонша і більше надається до плавби у сильному вітрі.

ВІТРИЛА.

Найновіші вітрила шийть із нових матеріалів які не розтягаються у сильному вітрі.

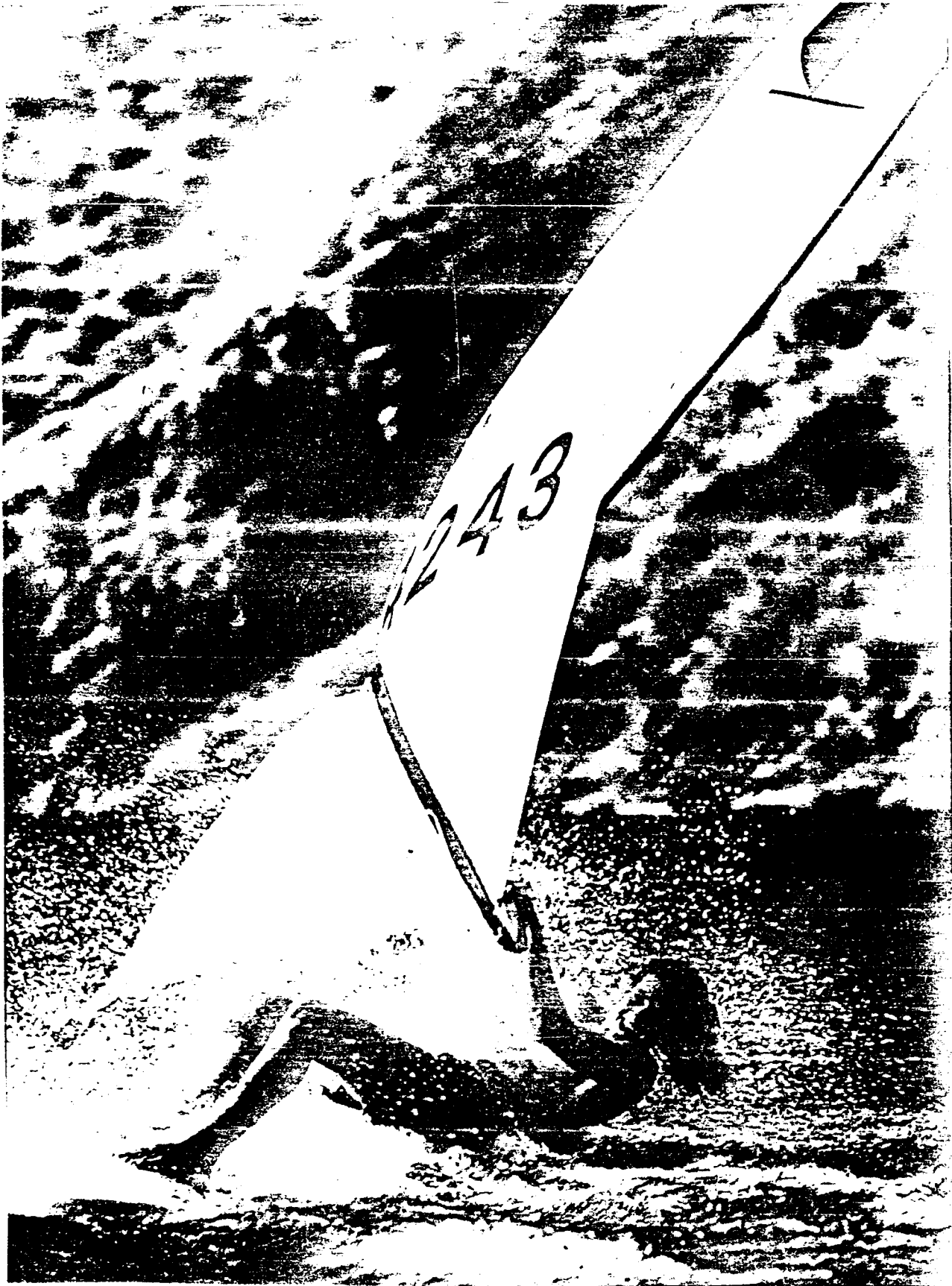
Вітрила нині бувають вижчі на щоглі, та ширші вище паля.

Ці нові вітрила легше тримати і контролювати.

Вітрила з вижчим центром сили є легко контролювати і краще ними крутити дошку.

ст.пл. Марко Пенцак

ст. пл. *Марко Пенцак*

ДОБРОГО ВІТРУ!!!